

Folkepensionisternes indkomst og formue 2015

Ældre Sagen
November 2017

Ældre Sagen udarbejder en række analyser om ældre med hovedvægt på en talmæssig dokumentation. Hovedkilden er Danmarks Statistik, enten Statistikbanken eller udtræk fra et indkomstregister, der bygger på en 30 % stikprøve af befolkningen, som Ældre Sagen har adgang til under forskerordningen. Det tilstræbes, at hvert års Ældre i Tal indeholder de nyeste tal om et emne. Der anvendes oplysninger for forskellige år, afhængig af hvornår statistikker om de enkelte emner offentliggøres. Det tilstræbes, at figurer og tabeller med samme indhold har samme nummer fra år til år. Figurer og tabeller står derfor ikke nødvendigvis i den rækkefølge, de refereres i teksten.

Folkepensionisternes indkomst og formue

Pensioner udgjorde i gennemsnit 77 % af folkepensionisternes indkomst i 2015.¹ Dermed tegner pensioner sig for langt størstedelen af pensionisternes indkomst. Folkepensionen, ATP og andre sociale ydelser udgjorde alene lidt over halvdelen af folkepensionisternes indkomst. Pensionisternes formue er i gennemsnit på godt 900.000 kr., når SKAT's opgørelse anvendes, men når pensionsformuen medregnes, og fast ejendom opgøres til markedsværdi, som det er tilfældet i Danmarks Statistiks nye opgørelse af formue og gæld, er den gennemsnitlige formue på knap 1,8 mio. kr.

1. Pensionister har lavere indkomst og højere formue end ikke-pensionister²

Sammenlignet med den yngre del af befolkningen har de 65+årige relativt lave indkomster, jf. figur 1. Den gennemsnitlige skattepligtige indkomst for 65+årige er ca. 225.000 kr. mod ca. 285.000 kr. for de 25-64-årige. Forskellen mellem den skattepligtige indkomst for personer i den erhvervsaktive alder og pensionister er stort set den samme som i 2014.

Den lavere indkomst for pensionister i forhold til erhvervsaktive viser sig ved, at der er markant færre over 65 år, der betaler topskat. I gennemsnit betalte 15 % af de 25-64-årige, men kun 4 % af de 65+ årige topskat i 2015. Det er samme fordeling som i 2014.

I aldersgrupperne 65-69 og 70-74, hvor der fortsat er en del erhvervsaktive, er der en lidt større andel af topskatteydere end blandt de 25-29-årige, men ellers ligger andelen af topskatteydere blandt de erhvervsaktive markant højere end for de, der er over folkepensionsalderen, jf. figur 2.

Ser man på formuen – bortset fra opsparing i pensionsordninger - er den gennemsnitlige formue større for de 65+årige end for de, der er under 65 år. Der er dog tale om en løbende opbygning af formuen med alderen så de, der er i slutningen af 50'erne og begyndelsen af 60'erne med gennemsnitlige formuer omkring hhv. 550.000 kr. og 750.000 kr., nærmer sig de 65+åriges gennemsnitlige formue på lidt over 900.000 kr.

Formueudviklingen forløber forskelligt for lejere og ejere.³ For lejerne er formueudviklingen mere beskedent end for ejerne, hvor formuen bliver ved med at stige med alderen. Da andelen af ejere er faldende med alderen, er det samlede resultat for pensionisterne under ét dog, at den gennemsnitlige formue er ret konstant, når man ser bort fra pensionsopsparingen, jf. figur 3.

¹ Pension er her opgjort som udbetalt folkepension og andre sociale ydelser og løbende udbetalinger fra pensionsordninger, herunder tjenestemandspension. Andelen er opgjort som andel af bruttoindkomsten for enlige folkepensionister og par, hvor begge er folkepensionister, jf. afsnit om folkepensionisternes indkomst. (Opgørelse af indkomst se boks 1).

² I afsnit 1 betegner "pensionister" alle, der var over 65 år pr. 1. januar 2015 og var i live ved udgangen af 2015 – også personer, der ikke modtog folkepension, mens ikke-pensionister er alle 25-64-årige. "Ikke-pensionister" eller "erhvervsaktive" dækker her også førtidspensionister og andre ikke-erhvervsaktive under 65 år. I afsnit 2 og 4 omfatter "folkepensionister" alene enlige folkepensionister og par, hvor begge er folkepensionister. I afsnit 3 og 5 omfatter "folkepensionister" alle folkepensionister, der modtog folkepension i 2015 og var i live ved udgangen af 2015, dvs. også folkepensionister, der var samlevende med ikke-folkepensionister.

³ Lejer og ejer er defineret ud fra "udlejningsforhold" for bopælsadressen, dvs. at en lejer kan eje fast ejendom, fx et sommerhus, og dermed have optaget lån med sikkerhed i fast ejendom. Hertil kommer, at andelshavere klassificeres som lejere, og evt. kan have optaget lån til finansiering af andelen.

Boks 1. Opgørelse af indkomst og formue

Det er vanskeligt at give et enkelt billede af pensionisternes forbrugsmuligheder eller levestandard.

Der er pensionister, der har høj indkomst og lav formue, mens andre har lav indkomst og høj formue. I analysen er der ikke gjort noget forsøg på at omregne indkomst og formue til et enkelt mål for "velstand".

Indkomst

Langt de fleste indkomster indgår i den skattepligtige indkomst og er dermed enkle at opgøre, men der er tilskud, der er skattefri, fx boligydelse. Der er også tilskud, der ikke registreres og derfor ikke kan henføres til den enkelte pensionist, fx helbredstillæg, og der er "lejeværdi af egen bolig", der må beregnes, hvis ejere og lejere, der fx får boligydelse, skal kunne sammenlignes.

Lejeværdien er den, der beregnes af Danmarks Statistik som en procent af SKAT's ejendomsvurdering. Procenten er fastsat med udgangspunkt i nationalregnskabs opgørelse af den samlede lejeværdi. Denne beregning er efter Ældre Sagens opfattelse meget usikker og gør opgørelsen af den disponible indkomst på personniveau for boligejere noget vilkårlig.

Ikke-skattepligtige sociale ydelser, fx boligydelse, der indgår i indkomstregistret, er bruttoficeret ved at dividere ydelsen med den gennemsnitlige kommuneskat (inkl. kirkeskat) tillagt bundskat og sundhedsbidrag. En række ydelser, der ikke findes oplysninger om, fx helbredstillæg og personlige tillæg, indgår ikke i indkomsten.

Udbetaling af kapitalpension og andre ikke-indkomstskattepligtige pensionsudbetalinger indgår ikke i indkomsten.

Ækvivaleret indkomst: Indkomsten er "ækvivaleret" med OECD's modificerede skala, således at den første voksne tæller med vægten 1, den anden med vægten 0,5 og børn med vægten 0,3. En samlet indkomst på 300.000 kr. for et par svarer således til en ækvivaleret indkomst på 200.000 kr. for hver ægtefælle ($300.000/1,5$).

Enlige folkepensionister og par, hvor begge er folkepensionister, er opdelt efter den ækvivalerede disponible indkomst, dvs. indkomsten efter skat, således at de 10 % med lavest indkomst er 1. decil., de næste 10 % 2. decil etc. Medianindkomsten er den indkomst, hvor halvdelen af pensionisterne har lavere, og halvdelen har højere indkomst.

Formue – der er i denne analyse anvendt to opgørelser af formue

Tabeller og figurer, der bygger på den nye formuestatistik, har samme nummer som for den gamle formuestatistik, men med efterfølgende "bogstav". Herudover fremgår forskellen af kildeangivelsen, hhv. indkomstregister eller register for formue og gæld.

Den skattemæssige opgørelse

Tidligere har udgangspunktet for opgørelsen af formue været de oplysninger, SKAT har registreret, dels på grundlag af indberetninger fra pengeinstitutter o.l., dels på grundlag af den offentlige ejendomsvurdering. (Den registrerede formue).

SKAT's opgørelse indeholder ikke oplysninger om den del af formue, der er placeret i en pensionsordning, og den indeholder heller ikke oplysninger om værdien af andelsboliger, eller om gæld til kommunen i forbindelse med indefrysning af grundskyld og boligydelseslån. Hertil kommer, at værdien af fast ejendom fortsat er opgjort ud fra vurderingen i 2011.

Ny formuestatistik

Danmarks Statistiks nye statistik for formue og gæld bygger dels på SKAT's registrerede formue, dels på nye indberetninger, først og fremmest om den enkelte borgers pensionsformue (inklusive værdien af tjenestemandspension). I formuestatistikken reduceres værdien af pensioner, der beskattes ved udbetalingen med 40 %. For fast ejendom indgår værdien af andelsboliger, dog uden at gælden i andelsboligforeninger fordeles og fratrækkes i den enkelte andelshavers andelsværdi, og uden at der er skelnet mellem andelshavere og beboere, der fortsat er lejere.

Herudover indgår ejerboliger til en beregnet markedsværdi.

Værdien af bil og gæld til kommuner i forbindelse med indefrysning af grundskyld og boligydelseslån indgår også i den nye opgørelse af formuen.

I analysen er formuen for par fordelt med halvdelen af den samlede formue til hver, både når den skattemæssige opgørelse anvendes, og når den nye formuestatistik anvendes.

Forskellen mellem erhvervsaktive og pensionister træder tydeligere frem, hvis man ser bort fra værdien af fast ejendom, jf. figur 4.

Mens erhvervsaktive, der bor i ejerbolig, i gennemsnit har nettogæld, når man ser bort fra værdien af fast ejendom, har ejerne over 70 år i gennemsnit større finansiel opsparing end gæld. Ud fra en *gennemsnitsbetragtning* ser det altså stadig ud til, at pensionisterne går mod at sidde i en gældfri bolig, hvor 70-årsalderen er tidspunktet, hvor opsparingen i gennemsnit overstiger gælden.

Den nye formuestatistik, der medtager udviklingen i pensionsformue, viser et noget andet billede. Pensionisternes formue falder, fra de når folkepensionsalderen, jf. figur 3.b.

Den samlede formue er selvfølgelig højere, når pensionsformue medregnes. Det gælder for såvel erhvervsaktive som pensionister, men forskellen på den gennemsnitlige formue for pensionister og erhvervsaktive er mindre, og forskellen mellem den gennemsnitlige formue for ejere og lejere er også relativt mindre⁴.

Den finansielle formue ændrer sig også markant, når pensionsformue medregnes i den finansielle formue. Dels er den finansielle formue betydelig højere, når pensionsformue medregnes, dels ændres det tidspunkt, hvor aktiverne er større end gælden sig fra omkring folkepensionsalderen til omkring 50 år, jf. figur 4.b.

Ændring i formuen fra 2014 til 2015

Når man alene ser på familier, der består af de samme to voksne i 2014 og 2015, har der været tale om en stigning i den gennemsnitlige formue for stort set alle aldersgrupper.⁵ Det gælder både for lejere og ejere og både for den samlede formue, hvor fast ejendom medregnes, og for den finansielle formue, hvor fast ejendom ikke medregnes, jf. tabel 5.

Det er dog tydeligt, at der har været en kraftigere stigning i formuen for familier i ejerbolig end for lejere og en kraftigere stigning for ejer-familierne, når den faste ejendom indgår, end når den ikke medtages. Det skal dog huskes, at Danmarks Statistiks opgørelse af markedsværdien bygger på udviklingen i prisen på handlede boliger i forhold til vurderingen for de samme boliger, så "markedsværdien" kan være påvirket af, hvilke boliger der er handlet, jf. figur 14.a og 14.b

For ejerne er der tale om en ret jævn stigning i formue for alle aldersgrupper, både når man ser på den gennemsnitlige formue og den gennemsnitlige finansielle formue, hvilket er logisk, da lejere ikke har fast ejendom i samme omfang som ejere, selvom andelshavere og dermed værdien af andelsboliger indgår for lejeren. For de 80+årige i lejebolig sker der dog et lille fald i den gennemsnitlige formue, når fast ejendom indgår, mens der ikke er et tilsvarende fald, når man alene ser på den finansielle formue, jf. figur 15.a og 15.b.

2. Folkepensionisternes indkomst

Der er ret lille forskel på den disponible indkomst for den del af pensionisterne, der ligger i midten af indkomstfordelingen, fordi folkepensionen og andre sociale ydelser udgør en meget stor del af pensionisternes

⁴ Udover pensionsformue kan det her have betydning, at værdien af andelsboliger er medregnet i lejerens formue, da beboere i andelsboliger anses for lejere. Samtidig er andelsboligforeningernes gæld ikke fratrukket.

⁵ Ens familier er familier, der består af de samme to voksne i både 2014 og 2015. Evt. hjemmeboende børns formue er ikke medregnet i familiens formue. Alderen er opgjort pr. 1. januar 2014, men kun familier, hvor begge voksne var i live ved udgangen af 2015 indgår.

samlede indkomst. For halvdelen af folkepensionisterne (enlige og par, hvor begge er folkepensionister, jf. note 2) ligger den ækvivalerede disponible indkomst mellem 160.000 kr. og 220.200 kr., dvs. mellem 30.000 kr. under og 30.000 kr. over medianindkomsten⁶ på 190.000 kr., jf. figur 5.

Folkepensionen, suppleret med andre sociale ydelser og ATP, tegner sig for godt 53 % af folkepensionisternes bruttoindkomst, dvs. indkomsten før fradrag af skat, mens private pensioner udgør 24 %.⁷ Når man ser på sammensætningen af pensionisternes bruttoindkomst inklusiv skattefri tilskud og lejeværdi, er det først i 8. indkomstdecil, at andre indkomster udgør en større andel af indkomsten end folkepensionen, andre sociale ydelser og ATP.

Det er især de private pensioner (tjenestemandspension og andre arbejdsmarkedspensioner og individuelt tegnede pensionsordninger) samt formueafkast, der udgør en større andel af indkomsten i de øverste indkomstdeciler, og bortset fra 10. decil er formueindkomsten hovedsagelig beregnet lejeværdi af egen bolig, jf. figur 6.

Da de sociale ydelser for en stor del er indkomstafhængige, betyder højere supplerende indkomst samtidig faldende sociale ydelser. I de to højeste indkomstdeciler udgør private pensioner 37% af bruttoindkomsten, mens folkepensionen, suppleret med andre sociale ydelser og ATP, kun udgør 21%. I 10. indkomstdecil er formueindkomstens andel steget i forhold til 2014, især fordi aktieindkomsten er steget.⁸ Aktieindkomsten er markant højere i 10. indkomstdecil end i de øvrige indkomstdeciler.

Pensionisternes indkomst afhænger bl.a. af boligform, samliv og alder. I de øverste indkomstdeciler er de yngste pensionister således overrepræsenteret, mens de ældre pensionister i relativt højere grad findes i de laveste indkomstdeciler, jf. figur 7.

Dette kan bl.a. skyldes, at en del af de yngre pensionister stadig har lønindkomst eller overskud ved egen virksomhed. Derudover har de yngre pensionister typisk haft mulighed for at bidrage til en arbejdsmarkedspension en større del af arbejdslivet end de ældste pensionister. Indkomsten for de yngre pensionister er også påvirket af, at en del pensioner, fx indekskontrakter og ratepensioner, typisk udbetales over 10 år. Således udgør private pensioner 26 % af bruttoindkomsten for de 65-74-årige i 2015, mens de private pensioner blot udgør 20 % af bruttoindkomsten for de 85+årige. Det betyder, at den gennemsnitlige private pension for 65-74-årige er 30.000 kr. højere end for 85+årige.⁹

Den disponible indkomst er også faldende med alderen. Det gælder både, når man ser på pensionisterne under et, og når man opdeler efter boligforhold, køn og samliv, jf. tabel 2.

⁶ Ækvivaleret disponibel medianindkomst.

⁷ Se boks 1 for opgørelsen af indkomst.

⁸ Opgørelsen af aktieindkomst bygger på den skattepligtige indkomst, dvs. at kursstigninger på aktier typisk indgår i indkomsten det år, avancen realiseres.

⁹ ATP indgår ikke i privat pension. Gennemsnit opgjort for alle pensionister i aldersgruppen (enlige og par med to pensionister).

Par, hvor begge er folkepensionister¹⁰, er overrepræsenteret i de høje indkomstdeciler. Dette er ikke overraskende, da relativt flest par findes blandt de yngre folkepensionister.¹¹ Samtidig er enlige folkepensionister overrepræsenteret i de laveste indkomstdeciler, jf. figur 8. Blandt de enlige folkepensionister er mændene stærkere repræsenteret i den høje ende af indkomstfordelingen, mens de enlige kvinder i relativt højere grad befinder sig i den lave ende af indkomstfordelingen, jf. figur 10.

Hvis man fordeler pensionisterne efter boligforhold, ser man, at der især er relativt flere i ejerbolig i de højeste indkomstdeciler. Pensionister i lejerbolig dominerer derimod den lave ende af indkomstfordelingen, således befinder 73 % af lejerne sig i decil 1-5 mod blot 33 % af ejerne, jf. figur 9.

3. Folkepensionisternes formue – gammel og ny opgørelse

For folkepensionisterne¹² var den gennemsnitlige formue i 2015 på 936.000 kr. inklusiv værdien af fast ejendom opgjort til vurderingen og uden pensionsformue. Formuen varierer dog en del på tværs af udlejningsforhold. Således var den gennemsnitlige formue for folkepensionister, der i 2015 boede til leje, på 323.000 kr., mens den var på 1.367.000 kr. for folkepensionister i ejerbolig, jf. tabel 3¹³, og medianformuen var på 451.000 kr. inklusiv værdien af fast ejendom, hhv. 70.000 kr. for lejere og 825.000 kr. for ejere.¹⁴

Det er især de yngre pensionister, der bor i ejerbolig, og samtidig er andelen af par højest blandt de yngre pensionister. Disse forhold skinner igennem i formuesammensætningen. Den andel af formuen, der er placeret i fast ejendom, falder fra 66 % hos de 65-69-årige folkepensionister til 45 % hos de 85+årige. De 85+årige er den eneste aldersgruppe blandt folkepensionisterne, hvor de finansielle aktiver (brutto) udgør en større andel af de samlede aktiver end fast ejendom, når pensionsformuen ikke medregnes, jf. figur 12.

Når den nye *formueopgørelse* anvendes, så pensionsformue medregnes, og fast ejendom og bil indgår til markedsværdi, bliver den samlede formue næsten fordoblet, og forskellen mellem ejere og lejere bliver relativt mindre, når den nye formueopgørelse anvendes. I den gamle formueopgørelse udgør de 65+årige lejeres formue under 25 % af formuen for ejerne, mens lejernes formue i den nye formueopgørelse udgør næsten 40 % af ejernes formue. En del af den relativt store formuestigning for lejerne skyldes, at værdien

¹⁰ Par, hvor kun den ene indgår ikke i sammenligningen i dette afsnit.

¹¹ Fordelingen kan også være påvirket af den formel, der anvendes ved ækvivalering af indkomsten for par. (Folkepensionen inklusiv fuld ældrecheck var i 2015 på 163.496 kr. for en enlig og 124.516 kr. for en gift folkepensionist, dvs. den ækvivalerede folkepension for en gift var $(124.516 * 2) / 1,5 = 166.507$ kr., dvs. stort set svarende til en enlig. Efter skat i en gennemsnitskommune er forskellen dog lidt større hhv. 119.663 kr. for enlig og 127.204 kr. for gift).

¹² I dette afsnit indgår alle folkepensionister, jf. note 2. Der er stort set ikke forskel på formue for folkepensionister, der er gift med en ikke-pensionist, og de andre folkepensionister, mens der klar forskel på *indkomsten* for pensionister, der er gift med en ikke-pensionist, og andre pensionister, fordi den ikke-pensionerede ægtefælles indkomst også indgår i opgørelsen af den pensionerede ægtefælles indkomst, når indkomsten ækvivaleres.

¹³ Da beboere i andelsboliger betragtes som lejere, men samtidig kan have optaget lån til køb af andelen, uden at værdien af andelen indgår i formuen, kan forskellen mellem ejere og lejere være overvurderet.

¹⁴ Analysen bygger på en stikprøve på 30 % fra Danmarks Statistisk indkomstregister. Selv om det er en stor stikprøve, kan det konstateres, at ændringer i stikprøvens sammensætning fra år til år kan medføre relativt store ændringer i den gennemsnitlige formue opgjort på kommuneniveau. Derfor er det medianformuen og ikke den gennemsnitlige formue, der sammenlignes på kommuneniveau.

af andelslejligheder medregnes i markedsværdiopgørelsen af lejernes formue, mens de ikke indgår, når formue opgøres ud fra den skattemæssige vurdering, jf. tabel 3.c og figur 11.b

Samtidig ændres billedet af formuens sammensætning fra den gamle til den nye formueopgørelse.

For ejerne er det først og fremmest pensionsformuen, der medfører ændringer i sammensætningen af formuen. Når pensionsformuen medregnes, udgør de andre aktiver en forholdsvis mindre del af de samlede aktiver, selvom fast ejendom indgår til markedsværdi i den nye opgørelse og til den skattemæssige 2011-vurdering i den gamle opgørelse, jf. figur 16.a.

For lejerne spiller pensionsformuen i den nye formueopgørelse en relativt større rolle end for ejerne. Pensionsformuen udgør 43 % af lejernes aktiver mod 31 % for ejerne. For lejerne vokser de reale aktiver dog også markant, fordi værdien af andelsbolig og bil indgår i den nye formueopgørelse, jf. figur 16.b.

Forskellen mellem den nye og den gamle formueopgørelse er mindre på passivside. For både ejere og lejere er der dog tale om en stigning i den del af gælden, der er prioritetsgæld, jf. figur 17.

Ændringen skyldes bl.a., at den del af gælden til pengeinstitutter, der er prioritetsgæld, nu medregnes som prioritetsgæld, hvor den indgik i anden gæld i den gamle statistik, og samtidig medtages prioritetsgæld til kommuner i forbindelse med indefrysning af ejendomsskat og boligydelseslån. Disse lån indgik ikke i den gamle opgørelse af gælden.

4. Folkepensionisternes formue – fordelt på kommuner – gammel og ny opgørelse

Fordelt på kommuner findes de højeste medianformuer for folkepensionister i kommunerne i hovedstadsområdet.¹⁵ Uden for Hovedstadsregionen er Solrød, Greve og Skanderborg placeret som hhv. nr. 10, 12 og 13, mens kommunerne i Midtjylland ligger placeret lige over medianformuen for hele landet, jf. kort 1.

Hvis man ser på folkepensionisterne under ét, er medianformuen højest i Rudersdal. Hvis man opdeler på ejere og lejere, er medianformuen derimod højest i Gentofte. Forskellen på medianformuen for Rudersdal og for København, der har den laveste medianformue for pensionister under ét, er ca. 1,4 million kr., jf. tabel 4.

Når pensionisterne opdeles i ejere og lejere, er det i høj grad de samme kommuner, der har en høj eller en lav median formue, som når man ser på pensionisterne under ét. Den store forskel i formue mellem ejere og lejere betyder dog også, at der er kommuner, hvor placeringen ændres, fordi de har relativt stor eller lille andel af ejere. Det gælder fx Frederiksberg, der ligger nr. 4 for ejere og nr. 3 for lejere, men nr. 59, når

¹⁵ I kommunefordelingen indgår alle folkepensionister, der var fyldt 65 år 1. januar 2015, og som var i live ved udgangen af 2015, jf. note 2. Med hensyn til formuen for lejere skal det bemærkes, at beboere i andelsboliger af Danmarks Statistik henføres til lejer, og at evt. gæld vedrørende andelsboligen fratrækkes formuen, mens værdien af andelen ikke indgår i formuen i den "gamle" formueopgørelse. (Den enkelte andel har ingen ejendomsværdi). Derfor kan formuen i kommuner med mange andelshavere som fx København være undervurderet.

Kommuner markeret med grønt har formuer tæt på medianformuen – lidt under medianformuen for lys grøn og lidt over for mørk grøn. Inddelingerne i de tre kort kan ikke umiddelbart sammenlignes, udover om en kommune ligger over eller under medianformuen, når man ser på kortet for hhv. alle folkepensionister, ejere og lejere.

opgørelsen foretages for alle folkepensionister under ét. København går fra at have den laveste medianformue til en 6. plads, når man kun ser på den del af pensionisterne, der bor i ejerbolig, jf. kort 2.

Tilsvarende har ejerne på "Vestegnen" i hovedstadsområdet formuer over medianen for ejere, mens lejerne i de samme kommuner ligger under medianen for lejere. Den laveste medianformue for lejere findes således i Ishøj, jf. kort 3.

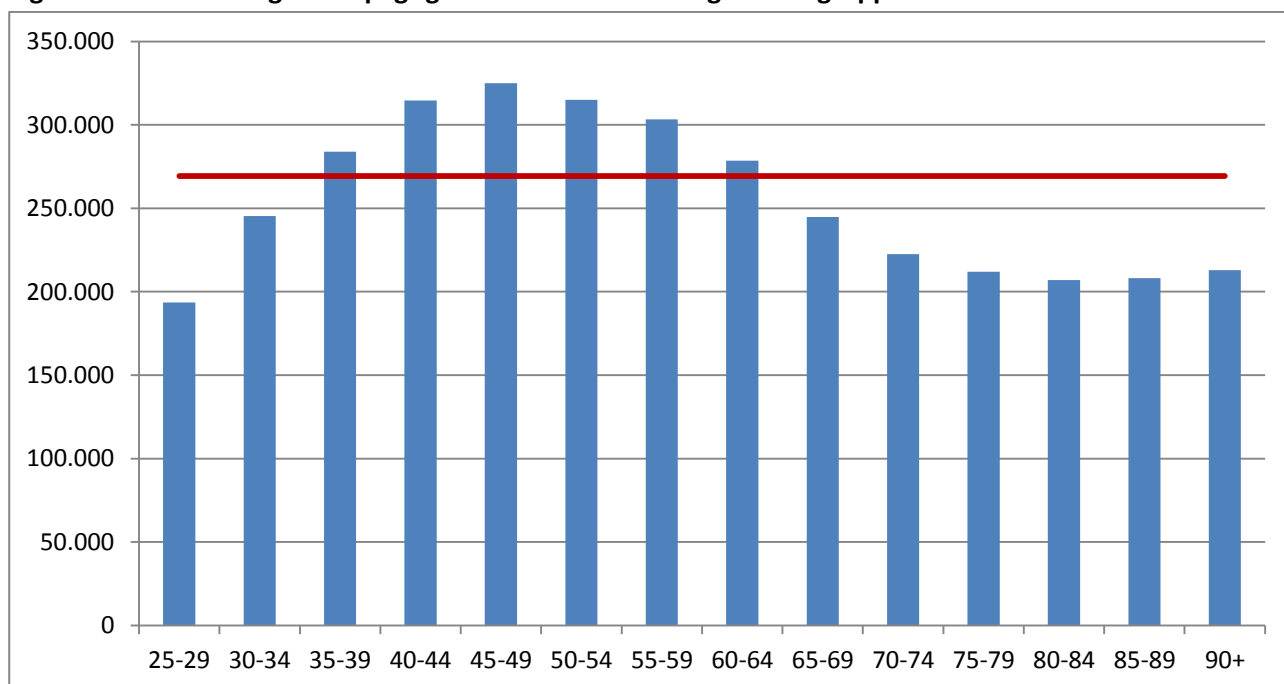
Når opgørelsen af formuen for kommuner foretages ud fra den *nye formuestatistik*, der medregner pensionsformue og andelsboliger, ændres billedet af formuefordelingen til en vis grad, jf. kort 1.b, 2.b og 3.b. Rudersdal er stadig den kommune, hvor medianformuen er højest, men for lejere rykker Frederiksberg op på førstepladsen, hvilket må tilskrives, at værdien af andelsboliger indgår i den nye opgørelse, jf. tabel 4.b.

Der er også forskydninger i bunden, hvor Lolland indtager pladsen som kommunen med de laveste formuer. Det gælder både, når man ser på ejere og lejere under et og for ejere hhv. lejere alene.

Det er dog først og fremmest for lejerne, at der sker en forskydning mellem kommunerne. Det er primært hovedstadsområdet, der rykker op i fordelingen, når pensionsformue, andelsboliger og bil medregnes i formuen, jf. kort 3 hhv. 3.b.

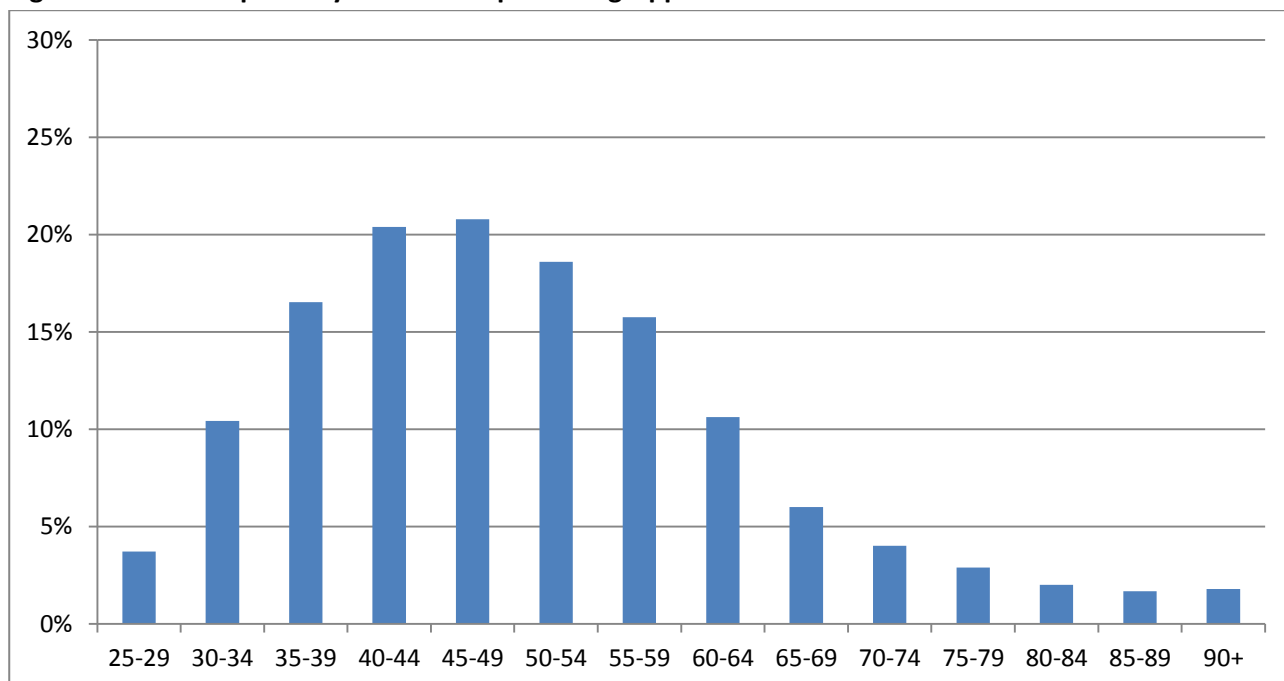
Figurer og tabeller

Figur 1. Gennemsnitlig skattepligtig indkomst for forskellige aldersgrupper – 2015

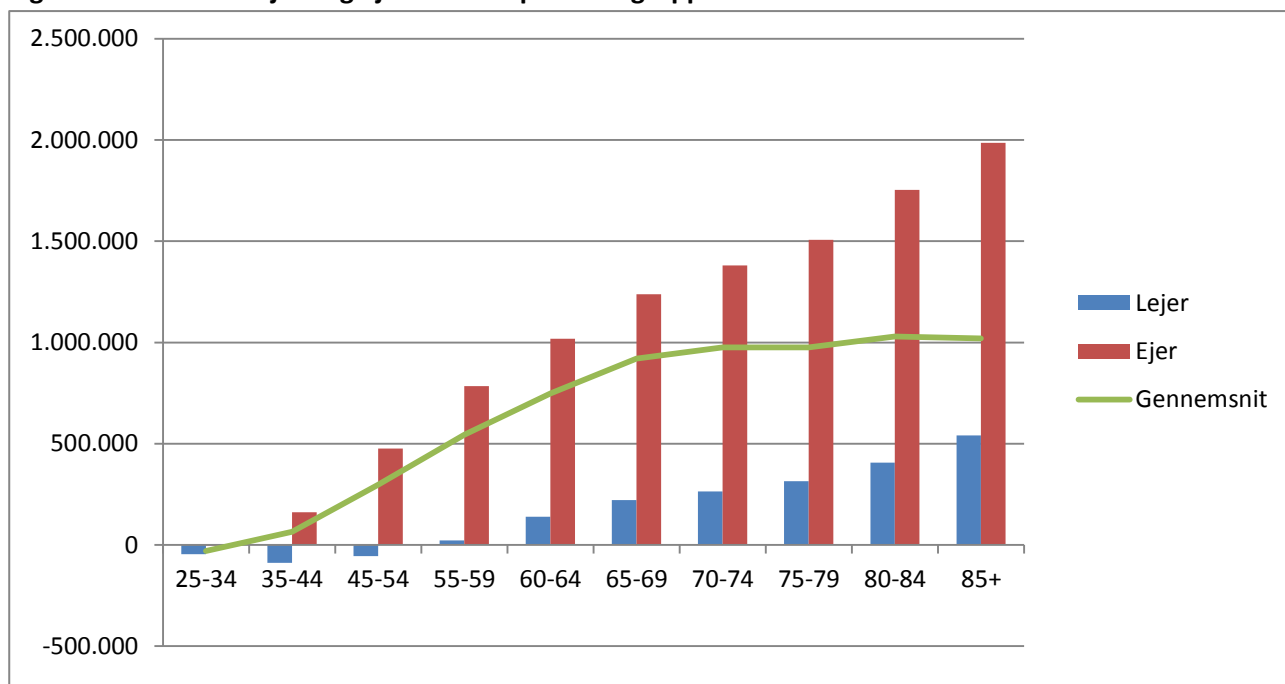
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks indkomstregister og egne beregninger. Indkomst er opgjort som personlig indkomst+kapitalindkomst+aktieindkomst-ligningsmæssige fradrag.

Figur 2. Andel af topskatteydere fordelt på aldersgrupper – 2015

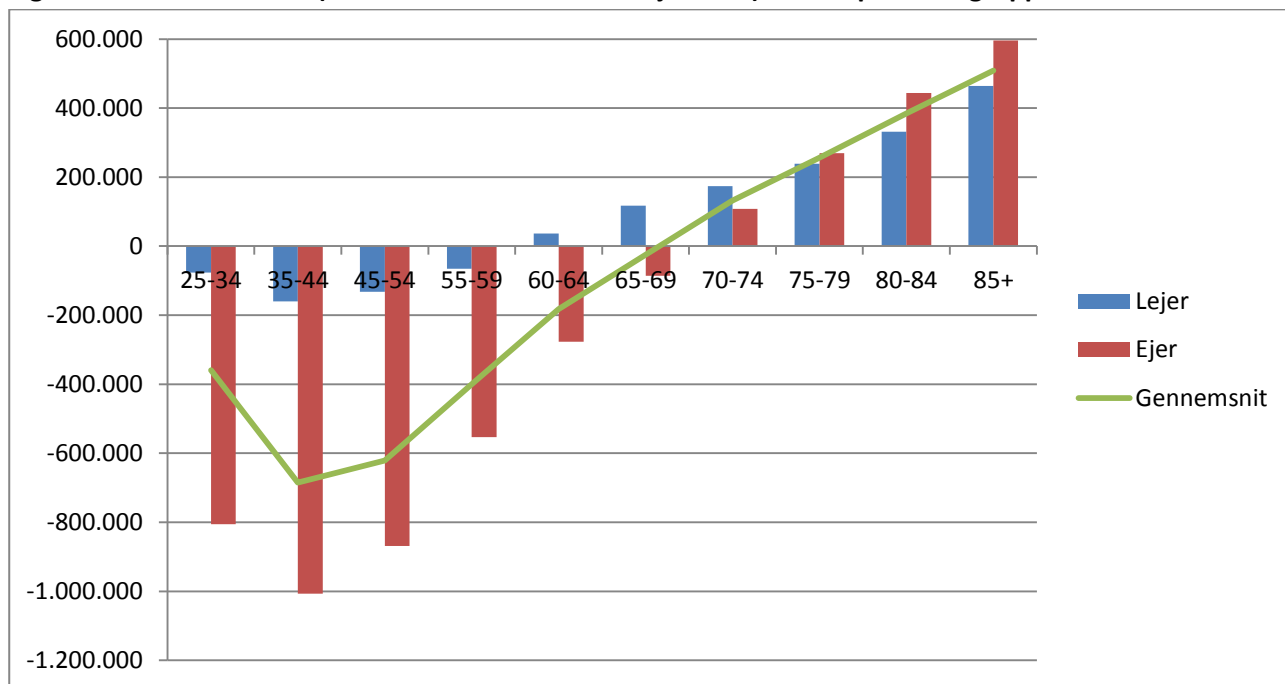
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks indkomstregister og egne beregninger. Andelen af topskatteydere er beregnet som antal, der har betalt topskat (TOPSKA>0), i forhold til det samlede antal i aldersgruppen.

Figur 3. Formue for lejere og ejere fordelt på aldersgrupper – 2015

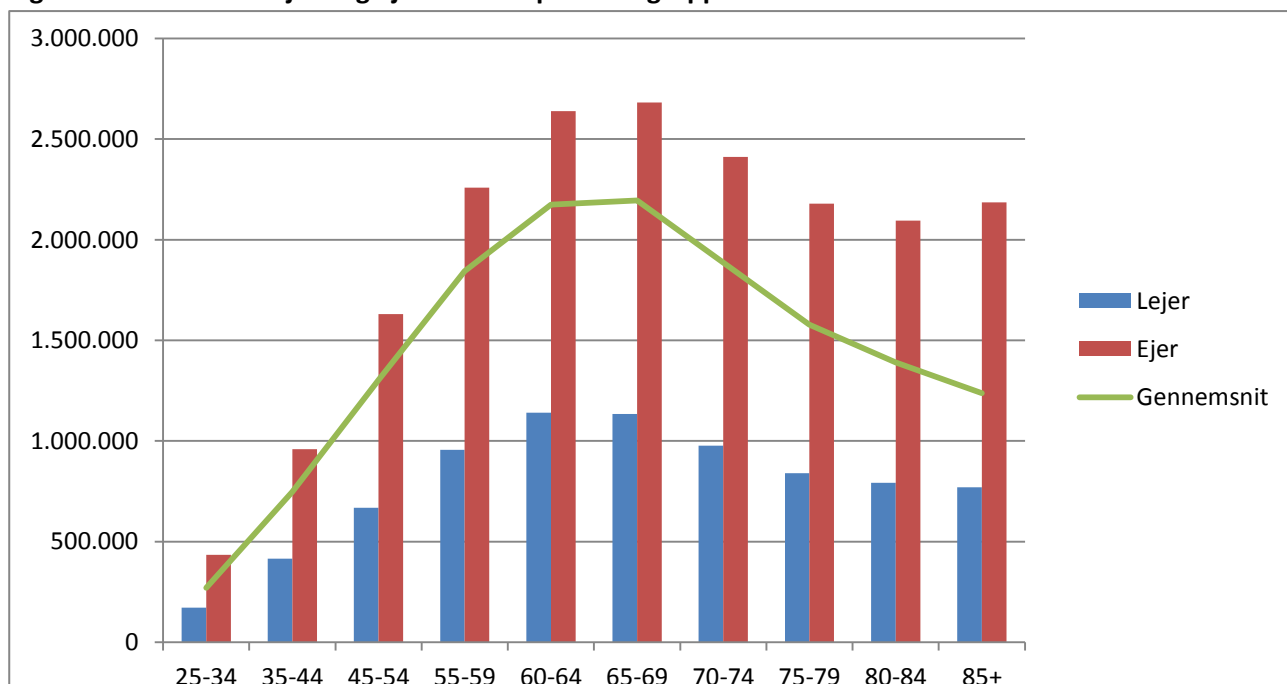
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks indkomstregister og egne beregninger. Lejere og ejere er defineret ud fra udlejningsforhold for bopælen. Gennemsnit omfatter også andre udlejningsforhold, der ikke er defineret som lejer eller ejer. Formue er opgjort som aktiver minus passiver (QAKTIVF_NY05-QPASSIVN).

Figur 4. Finansiell formue (formue excl. værdi af fast ejendom) fordelt på aldersgrupper – 2015

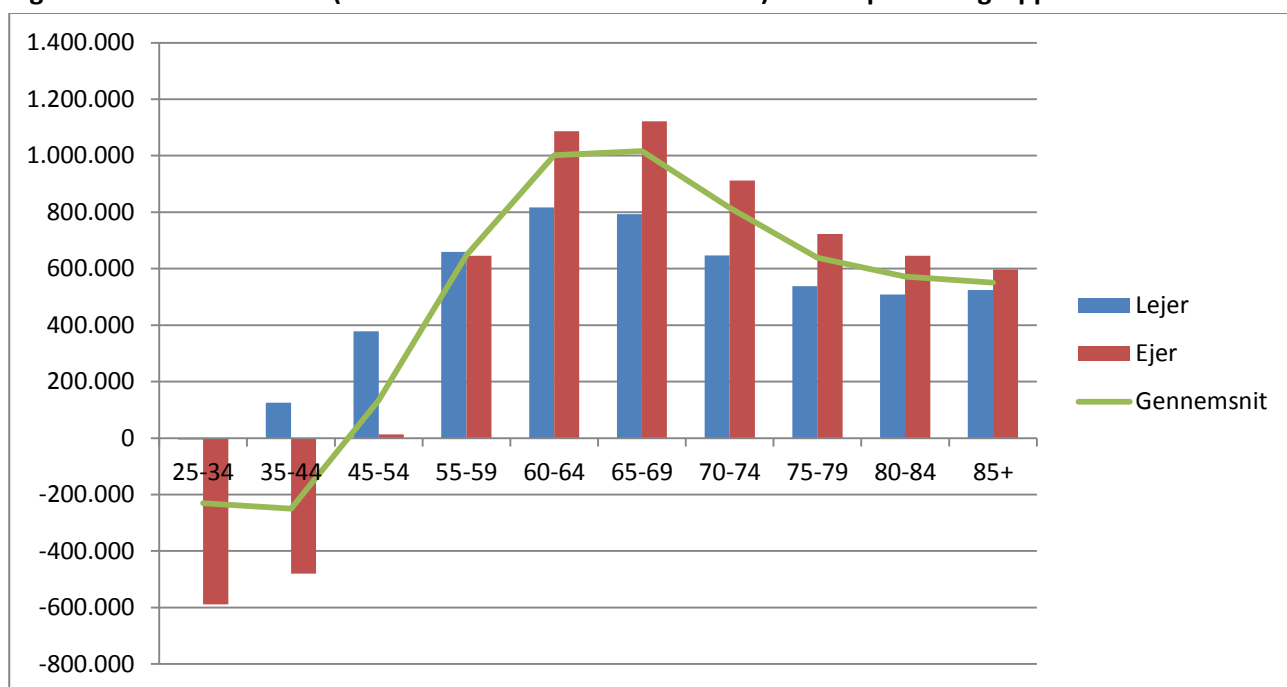
Kilde: Som figur 3. Finansiell nettoformue er opgjort som alle aktiver minus fast ejendom (EJENDOMSVURDERING) minus passiver.

Figur 3.b Formue for lejere og ejere fordelt på aldersgrupper – 2015

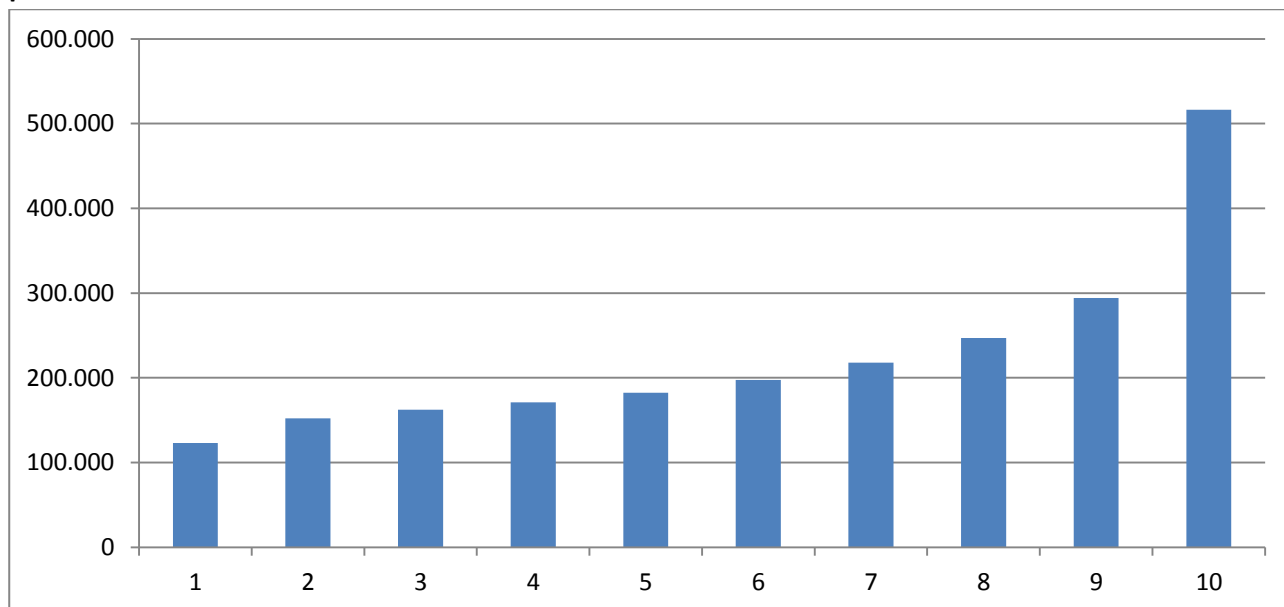
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks register for formue og gæld. Lejere og ejere er defineret ud fra udlæjningsforhold for bopælen. Nettoformue er opgjort som alle aktiver minus passiver.

Figur 4.b Finansiell formue (formue excl. værdi af reale aktiver) fordelt på aldersgrupper – 2015

Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks register for formue og gæld. Lejere og ejere er defineret ud fra udlæjningsforhold for bopælen. Nettoformue er opgjort som alle aktiver minus passiver. Finansiell formue er Nettoformuen fratrukket reale aktiver.

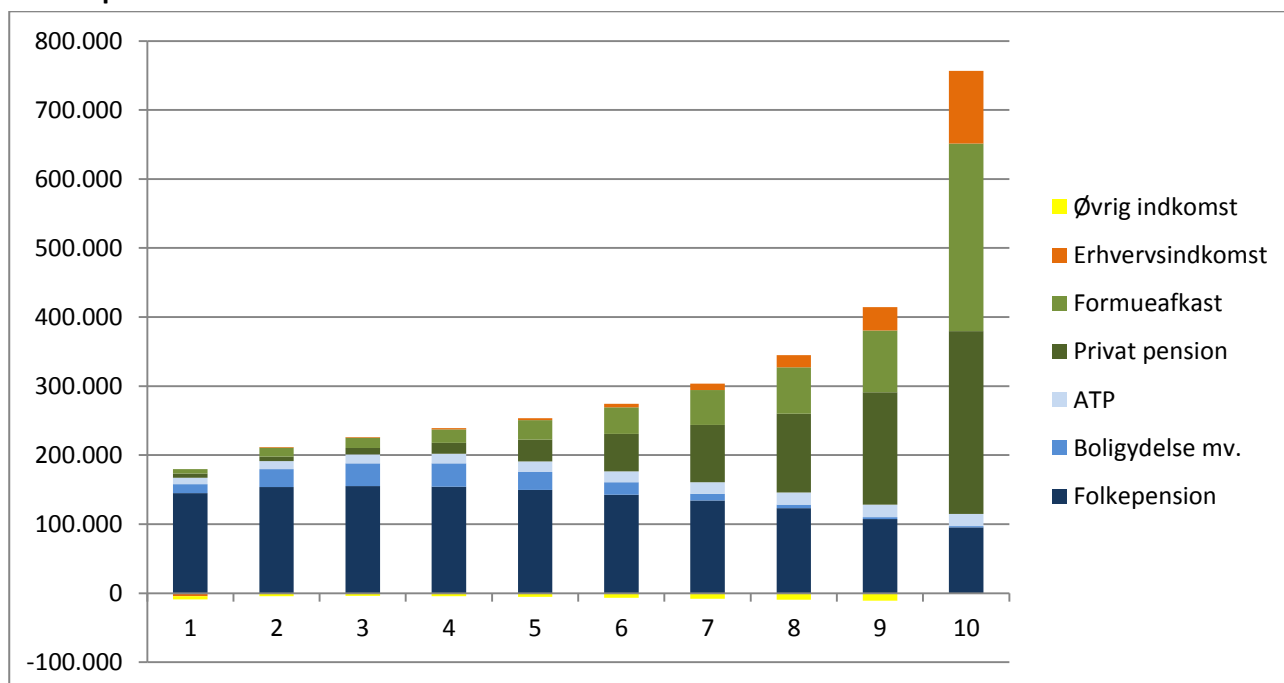
Figur 5. Disponibel indkomst for enlige folkepensionister og par, hvor begge er folkepensionister, fordelt på indkomstdeciler – 2015

Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks indkomstregister og egne beregninger. Disponibel indkomst er opgjort med udgangspunkt i ækvivalensdisp_13.

Anm.: Ved opdelingen i deciler fordeles folkepensionisterne (enlige og par, hvor begge er folkepensionister) i 10 lige store grupper (deciler) efter størrelsen af deres indkomst. Indkomsten for par er ækvivaleret.

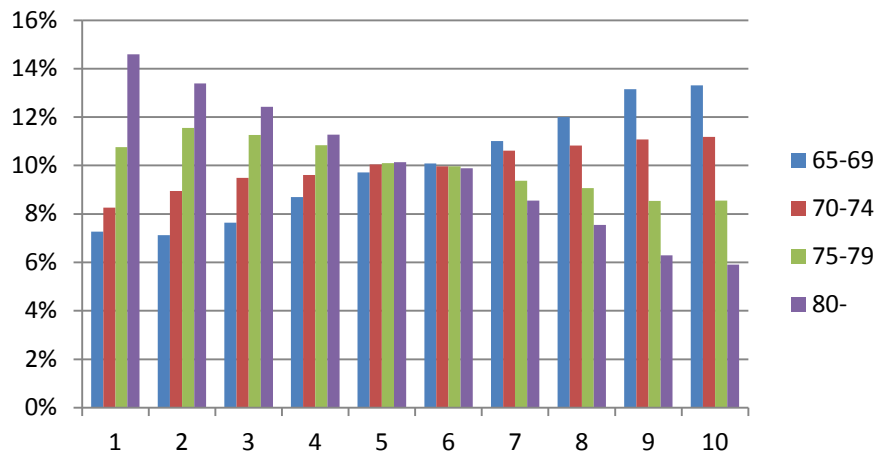
Figur 6. Sammensætningen af bruttoindkomsten fordelt på indkomstdeciler for enlige og par, hvor begge er folkepensionister – 2015

Kilde: Som figur 5.

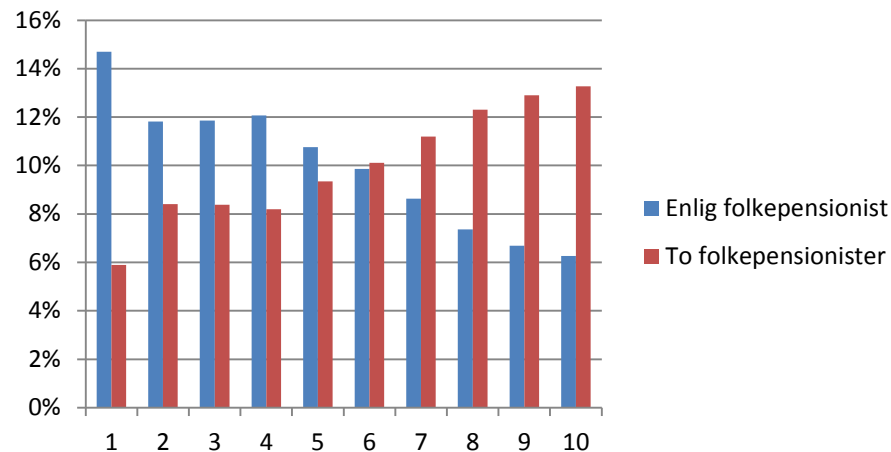
Anm.: Bruttoindkomsten er indkomst før skat, og ikke-skattepligtige sociale ydelser er bruttificeret. De enkelte indkomstkompoperer er ækvivaleret, dvs. den samlede indkomst for et par er divideret med 1,5. Det betyder, at folkepensionens grundbeløb for et par, hvor hver ægtefælle kun modtager grundbeløbet, svarer til en ækvivaleret folkepension på 97.000 kr.

Figur 7. Andel af folkepensionister i de enkelte deciler fordelt på alder – 2015

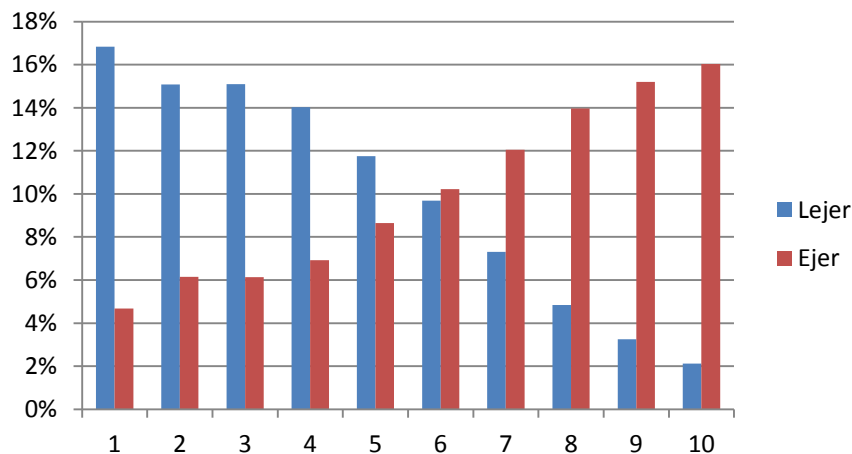
Kilde: Som figur 5. For hver enkelt aldersgruppe summer andelene til 100 %. Hvis andelen for en aldersgruppe er over 10 % i et givet decil, er aldersgruppen overrepræsenteret i det pågældende indkomstdecil.

Figur 8. Andel enlige og par i de enkelte deciler - 2014 husstande

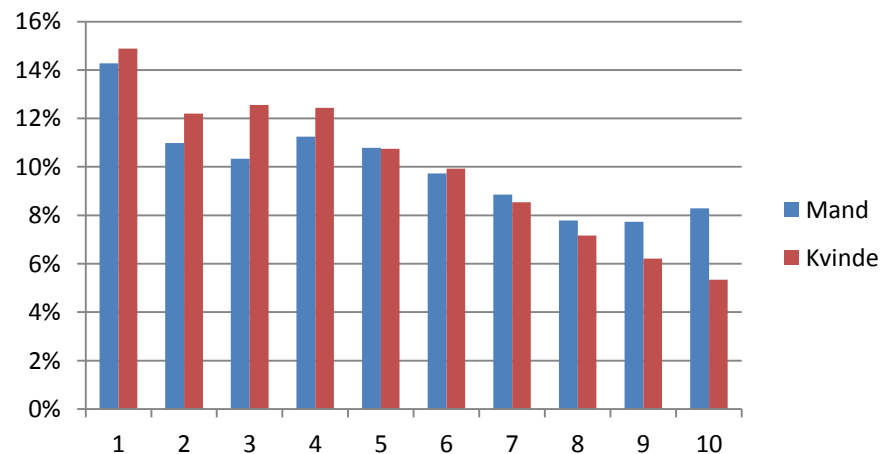
Kilde: Som figur 5. For hhv. enlige folkepensionister og for par, hvor begge er folkepensionister, summer andelene til 100 %. Hvis andelen i et givet decil er over 10 %, er gruppen overrepræsenteret i det pågældende indkomstdecil.

Figur 9. Andel lejere og ejere i de enkelte deciler – 2015

Kilde: Som figur 5. For hhv. lejere og ejere summer andelene til 100 %. Hvis andelen i et givet decil er over 10 %, er gruppen overrepræsenteret i det pågældende indkomstdecil. Da næsten alle pensionister er fordelt på enten lejere eller ejere svarer summen af søjlerne for lejere og ejere i de enkelte deciler tilnærmelsesvis til 20 pct. point.

Figur 10. Andel af enlige mænd og kvinder i de enkelte deciler – 2015

Kilde: Som figur 5. Figuren medtager kun enlige pensionister. For hhv. mænd og kvinder summer andelene til 100 %. Hvis andelen i et givet decil er over 10 %, er gruppen overrepræsenteret i det pågældende decil. Da figuren kun medtager enlige, svarer summen af søjlerne for mænd og kvinder i de enkelte deciler ikke nødvendigvis til 20 pct. point.

Tabel 1. Gennemsnitlig disponibel indkomst og sammensætning af bruttoindkomst for enlige og par, hvor begge er folkepensionister, fordelt på aldersgrupper - 2015

	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-	65+ i alt
	Disponibel indkomst i kroner, afrundet til hele 1.000 kr.						
Gennemsnitlig disponibel indkomst	243.000	232.000	220.000	208.000	199.000	200.000	226.000
	Andel af den samlede bruttoindkomst						
Gennemsnitlig folkepension, boligydelse og andre overførsler samt ATP	48%	52%	56%	60%	63%	64%	53%
Gennemsnitlig privat pension inkl. tjenestemandspension	25%	26%	23%	20%	20%	18%	24%
Gennemsnitlig erhvervsindkomst	10%	5%	3%	2%	2%	2%	5%
Kapitalindkomst bortset fra lejeværdi	8%	7%	8%	7%	6%	7%	7%
Lejeværdi	12%	13%	12%	11%	9%	8%	12%
Øvrig indkomst	-3%	-3%	-1%	0%	-1%	0%	-2%

Kilde: Som figur 6.

Tabel 2. Gennemsnitlig disponibel indkomst for enlige og par, hvor begge er folkepensionister, opdelt på køn, samliv og boligform, fordelt på aldersgrupper - 2015

	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90+	65+ i alt
	Disponibel indkomst i kroner, afrundet til hele 1.000 kr.						
Mænd	244.000	240.000	230.000	222.000	209.000	215.000	234.000
Kvinder	242.000	226.000	212.000	199.000	194.000	195.000	221.000
Enlige	212.000	207.000	202.000	198.000	196.000	200.000	204.000
-mænd	212.000	213.000	214.000	208.000	208.000	221.000	212.000
-kvinder	212.000	203.000	196.000	194.000	192.000	195.000	200.000
Par	263.000	248.000	235.000	223.000	210.000	204.000	246.000
-mænd	265.000	251.000	236.000	230.000	210.000	205.000	246.000
-kvinder	261.000	244.000	234.000	212.000	210.000	200.000	246.000
Lejer	190.000	183.000	179.000	175.000	178.000	183.000	182.000
-enlig	183.000	178.000	177.000	176.000	179.000	184.000	179.000
-par	201.000	190.000	185.000	174.000	172.000	173.000	188.000
Ejer	272.000	262.000	253.000	247.000	238.000	246.000	261.000
-enlig	254.000	250.000	245.000	241.000	238.000	251.000	248.000
-par	278.000	265.000	257.000	251.000	237.000	229.000	266.000

Kilde: Som figur 5.

Tabel 3. Formue opdelt på alder og lejer/ejer – 2015

	25-64-årige	Alle 65+årige	Folkepensionister	Enlige og par, hvor begge er folkepensionister
	Gennemsnitlig formue afrundet til hele 1.000 kr.			
Lejer	-36.000	328.000	323.000	331.000
Ejer	435.000	1.411.000	1.367.000	1.408.000
Andre	-24.000	803.000	774.000	749.000
Alle udlejningsforhold	243.000	967.000	936.000	941.000

Kilde: Som figur 3. Bemærk, at andelshavere indgår som lejere. Værdien af andelen indgår ikke i formueopgørelsen, mens evt. lån til finansiering af køb af andel reducerer formuen.

Tabel 3.b Formue opdelt på alder og lejer/ejer – 2015

	25-64-årige	Alle 65+årige	Folkepensionister	Enlige og par, hvor begge er folkepensionister
	Gennemsnitlig formue afrundet til hele 1.000 kr.			
Lejer	502.000	931.000	921.000	910.000
Ejer	1.491.000	2.440.000	2.384.000	2.361.000
Andre	432.000	1.313.000	1.272.000	1.215.000
Alle udlejningsforhold	1.084.000	1.817.000	1.775.000	1.727.000

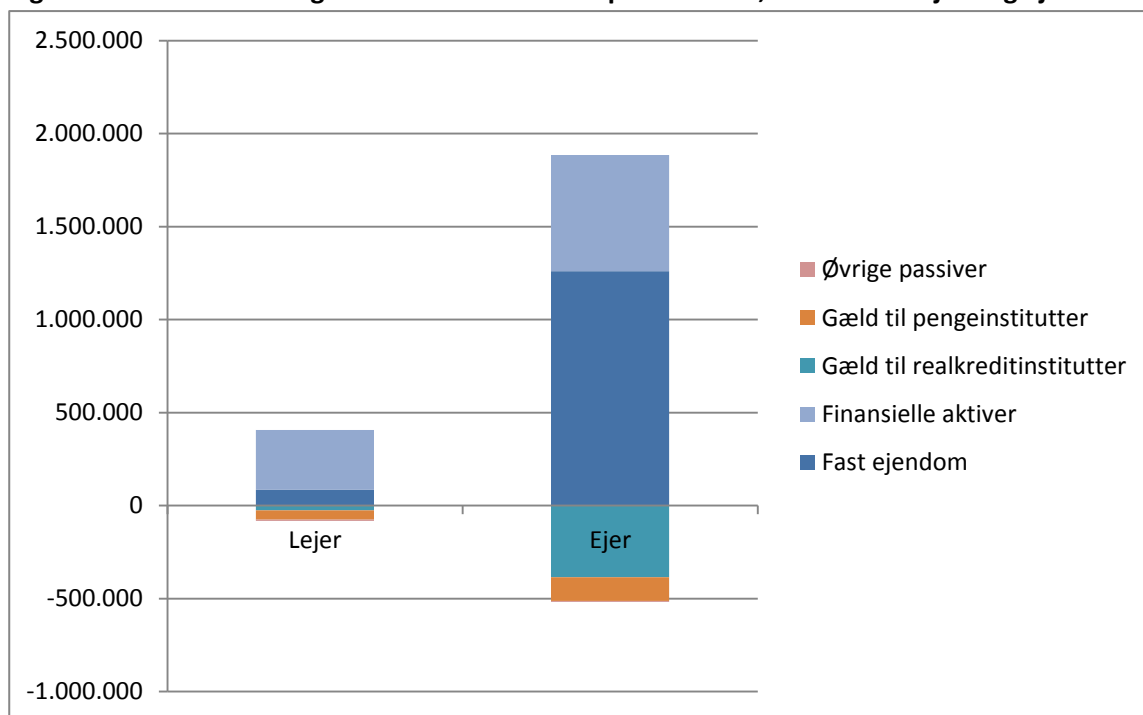
Kilde: Som figur 3.b. Bemærk at andelsboliger indgår som lejere, og værdien af andelen indgår i formue for beboere i andelsboligforeninger, uanset om beboeren er andelshaver eller lejer. Andelsboligforeningens gæld er ikke fratrukket den enkelte andelshavers anden.

Tabel 3.c Pensionisternes formue opdelt på alder og lejer/ejer – 2015

	65-69-årige	70-74-årige	75-79-årige	80+årige
	Gennemsnitlig formue afrundet til hele 1.000 kr.			
Lejer	1.134.000	976.000	840.000	1.561.000
Ejer	2.683.000	2.411.000	2.179.000	4.280.000
Andre	1.599.000	1.560.000	1.055.000	2.105.000
Alle udlejningsforhold	2.195.000	1.887.000	1.578.000	2.628.000

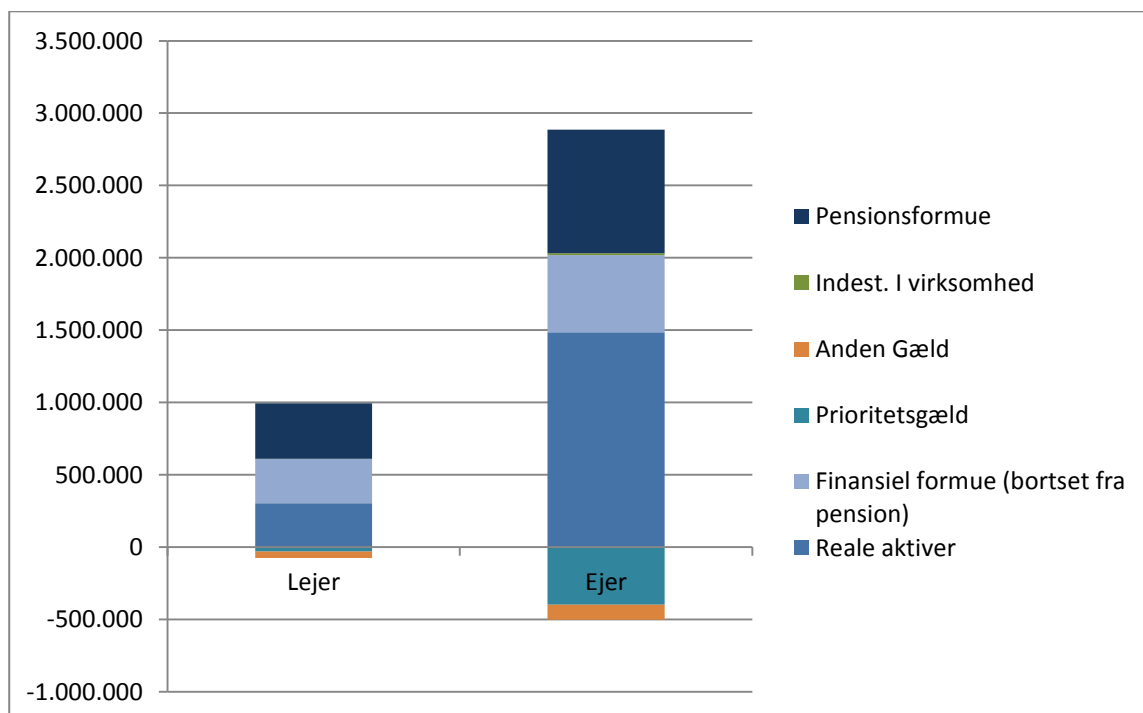
Kilde: Som tabel 3.b.

Figur 11. Sammensætningen af formuen for folkepensionister, der er hhv. lejere og ejere - 2015

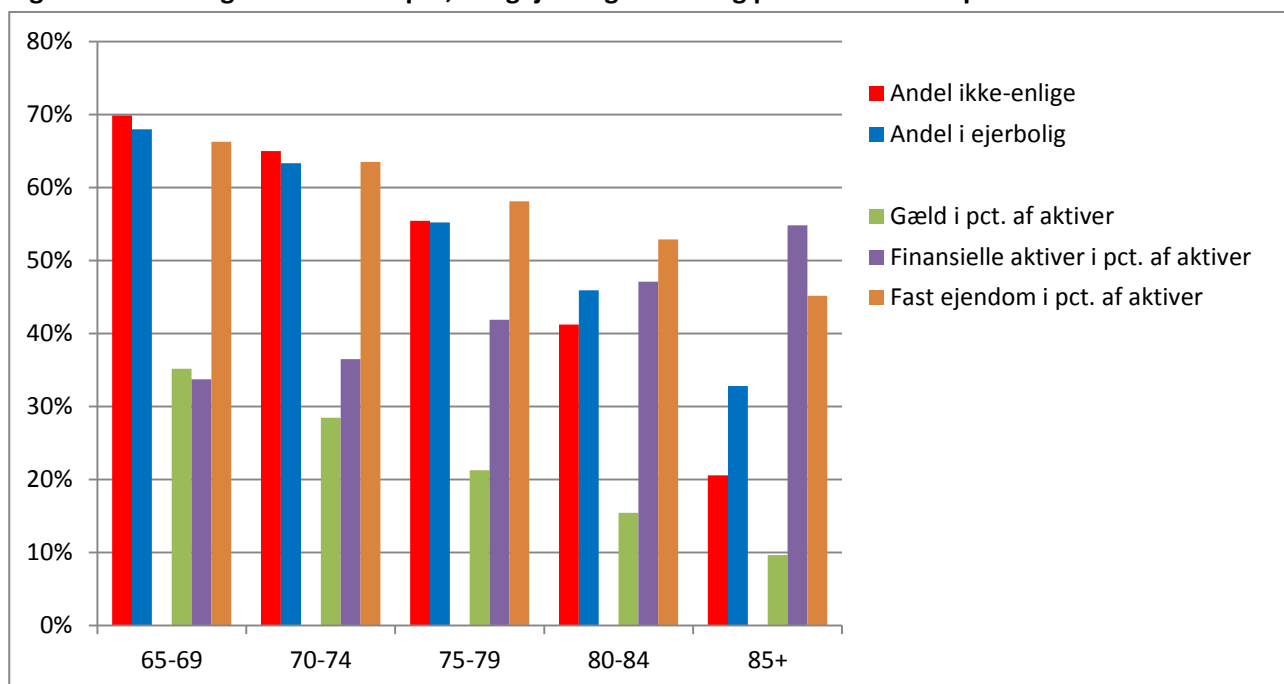
Kilde: Som figur 3. Pga. ændret opgørelse af obligationer og aktier, kan aktiver kun opdeles i fast ejendom og øvrige aktiver.

Figur 11.b Sammensætningen af formuen for folkepensionister, der er hhv. lejere og ejere - 2015

Kilde: Som figur 3.b.

Figur 12. Udviklingen i andele af par, boligejere og aktiver og passiver for folkepensionister – 2015

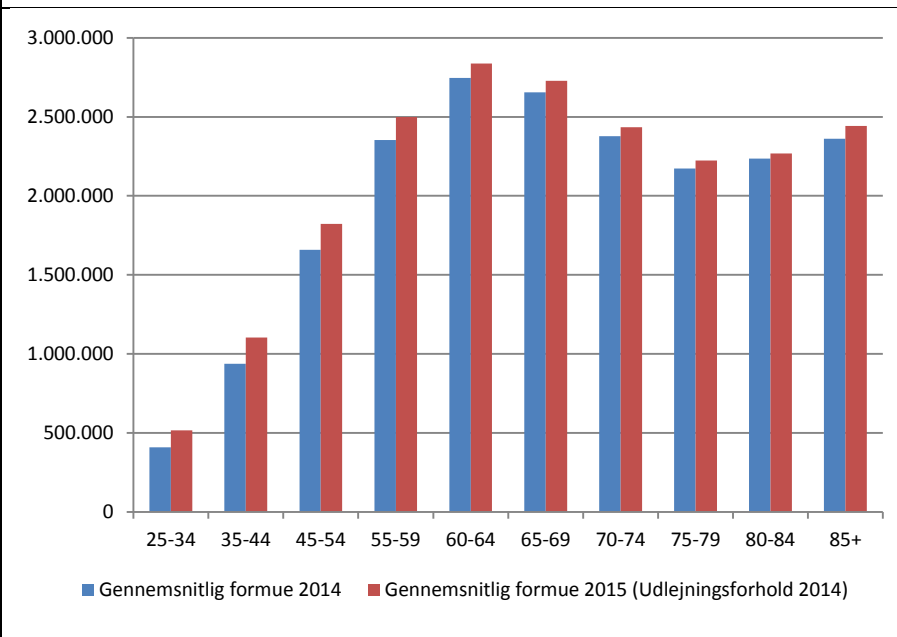
Kilde: som figur 3. Gæld, finansielle brutto-aktiver og fast ejendom er opgjort i procent af brutto-aktiver (QAKTIVF_NY05).

Tabel 5. Ændring i gennemsnitlig formue fra 2014 til 2015 for samme familier

	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Alle
Gennemsnitlig ændring i formue pr. person							
Lejer-Lejer							
Samlet formue	49.001	59.828	50.807	78.476	32.805	4.306	39.371
Finansiell formue	9.429	31.121	30.437	43.261	6.235	38.442	18.407
Ejer-Ejer							
Samlet formue	113.974	170.589	167.249	247.544	149.050	254.432	131.745
Finansiell formue	33.002	81.782	98.221	155.137	62.405	111.719	67.893
Lejer-Ejer							
Samlet formue	213.362	319.237	316.137	861.977	-288.459	3.177.440	260.664
Finansiell formue	-700.194	-635.698	-439.464	-214.719	40.028	865.115	-572.343
Ejer-Lejer							
Samlet formue	-82.893	-150.637	-165.475	-488.878	-948.067	-1.607.571	-252.802
Finansiell formue	202.423	526.913	682.658	1.762.580	934.912	911.480	498.264

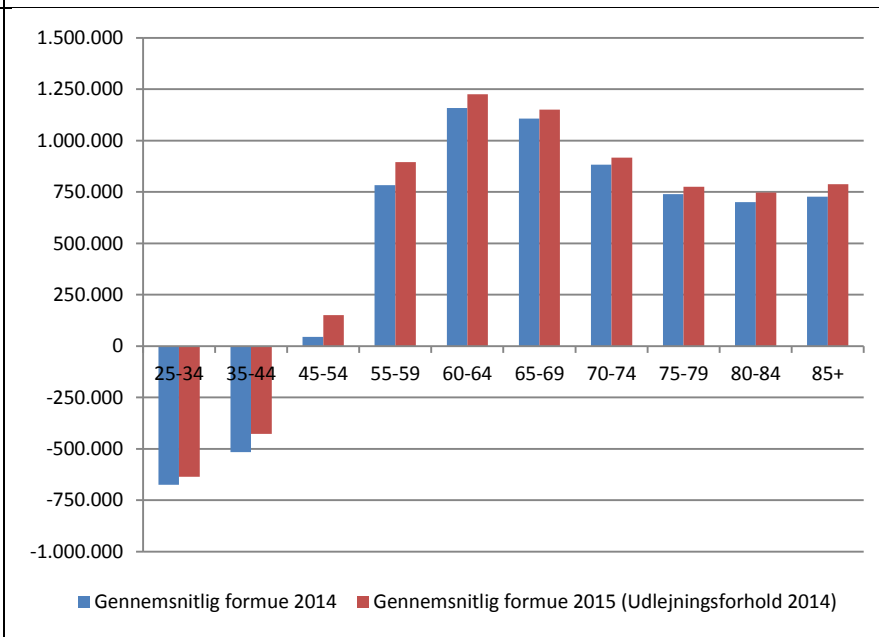
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks register for formue og gæld. Lejere og ejere er defineret ud fra udlejningsforhold for bopælen i 2014. Nettoformue er opgjort som alle aktiver minus passiver. Finansiell formue er nettoformuen fratrukket reale aktiver. Bemærk, at der er tale om en stikprøve med et reaktivt lille antal observationer i nogle grupper. Det kan betyde, at den viste udvikling ikke svarer til udviklingen for den fulde population.

Figur 14.a Gennemsnitlig formue i 2014 og 2015 for ejere - Samme familier

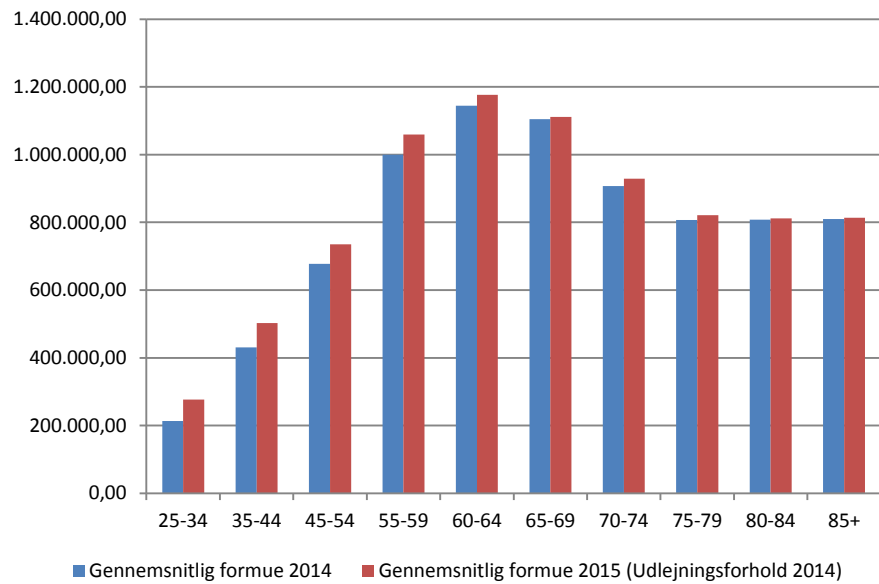
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks register for formue og gæld. Lejere og ejere er defineret ud fra udlejningsforhold for bopælen i 2014. Nettoformue er opgjort som alle aktiver minus passiver.

Figur 14.b Gennemsnitlig finansiel formue i 2014 og 2015 for ejere - Samme familier

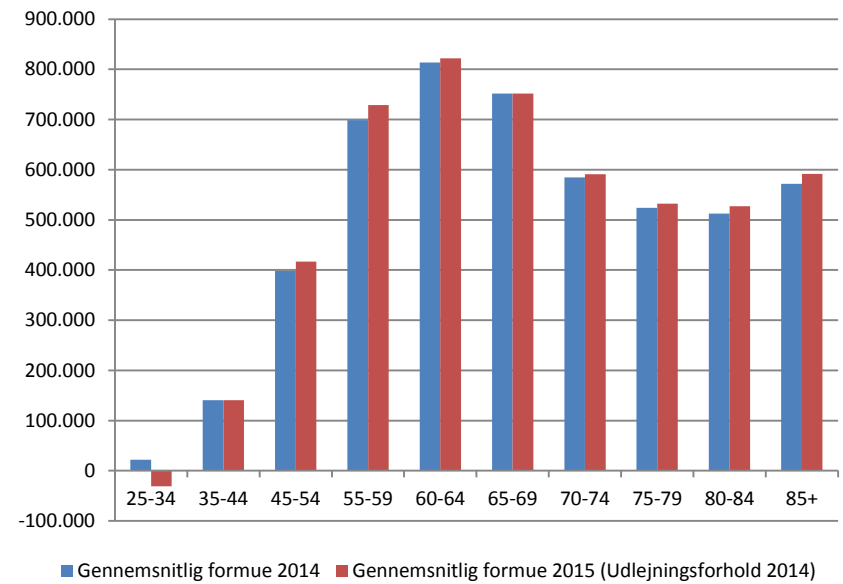
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks register for formue og gæld. Lejere og ejere er defineret ud fra udlejningsforhold for bopælen i 2014. Finansiel nettoformue er opgjort som alle aktiver minus fast ejendom (Reale aktiver) minus passiver.

Figur 15.a Gennemsnitlig formue i 2014 og 2015 for lejere - Samme familier

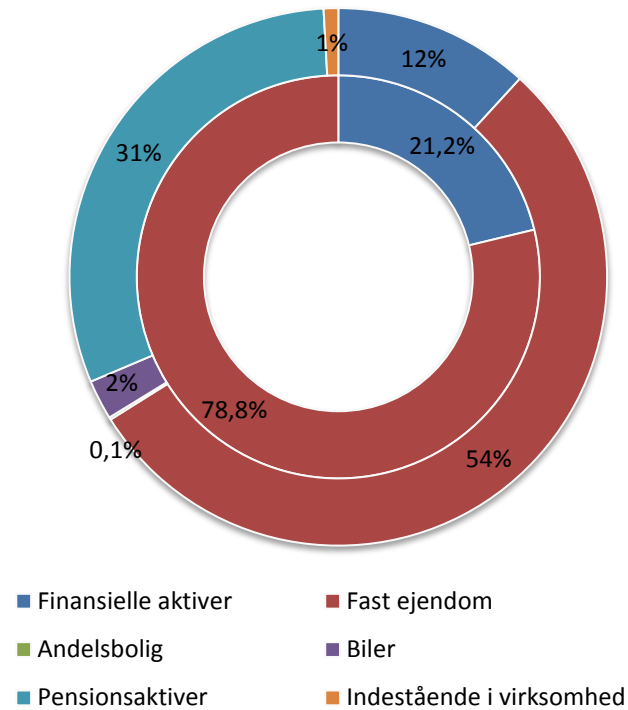
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks register for formue og gæld. Lejere og ejere er defineret ud fra udlejningsforhold for bopælen. Nettoformue er opgjort som alle aktiver minus passiver.

Figur 15.b Gennemsnitlig finansiel formue i 2014 og 2015 for lejere - Samme familier

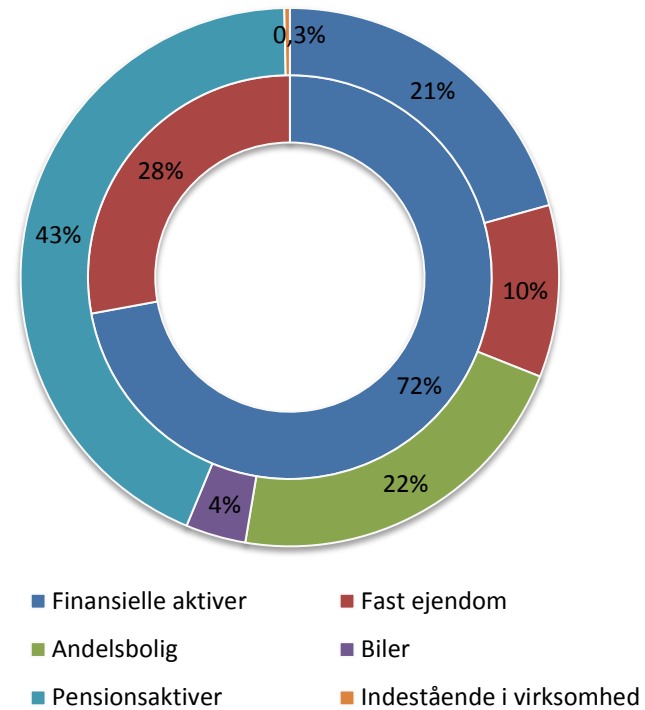
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks register for formue og gæld. Lejere og ejere er defineret ud fra udlejningsforhold for bopælen. Finansiell nettoformue er opgjort som alle aktiver minus fast ejendom (reale aktiver) minus passiver.

Figur 16.a Sammenligning af aktiver for ejere mellem indkomstregister (inderst) og formueregister (yderst)

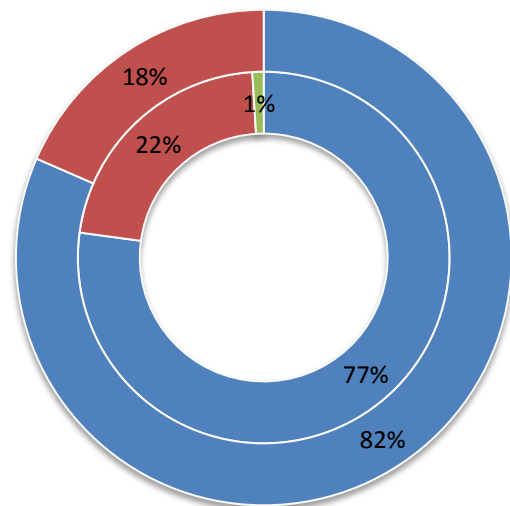
Kilde: 30 % stikprøve af Danmarks Statistiks indkomstregister og register for formue og gæld.

Figur 16.b Sammenligning af aktiver for lejere mellem indkomstregister (inderst) og formueregister (yderst)

Kilde: 30 % stikprøve af Danmarks Statistiks indkomstregister og register for formue og gæld.

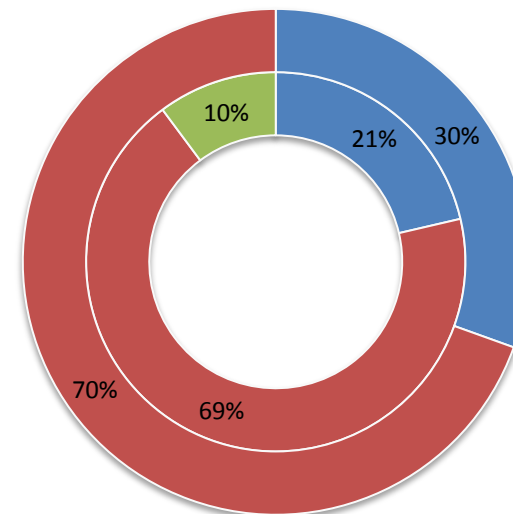
Figur 17.a Sammenligning af passiver for ejere mellem indkomstregister(inderst) og formueregister(yderst)

■ Prioritetsgæld ■ Anden gæld ■ Rest passiv

Kilde: 30 % stikprøve af Danmarks Statistiks indkomstregister og register for formue og gæld.

Figur 17.b Sammenligning af passiver for lejere mellem indkomstregister(inderst) og formueregister(yderst)

■ Prioritetsgæld ■ Anden gæld ■ Rest passiv

Kilde: 30 % stikprøve af Danmarks Statistiks indkomstregister og register for formue og gæld.

Table 4. Kommuner opdelt efter størst og mindst medianformue - 2015

Kommuner med størst medianformue	Medianformue i kr.	Kommuner med mindst medianformue	Medianformue i kr.
Alle folkepensionister			
Rudersdal	1.551.232	København	153.103
Gentofte	1.504.222	Brøndby	206.202
Dragør	1.159.294	Lolland	252.750
Furesø	1.085.187	Fredericia	285.795
Allerød	1.069.694	Glostrup	308.055
Folkepensionister - Ejer			
Gentofte	2.667.024	Lolland	408.858
Rudersdal	2.365.542	Bornholm	485.484
Lyngby-Taarbæk	2.172.894	Guldborgsund	515.490
Frederiksberg	2.058.291	Læsø	525.453
Furesø	1.659.597	Langeland	532.476
Folkepensionister - Lejer			
Gentofte	247.192	Ishøj	22.826
Læsø	213.089	Halsnæs	31.323
Frederiksberg	180.807	Brøndby	35.698
Rebild	162.466	Lolland	39.834
Varde	149.269	Køge	41.336

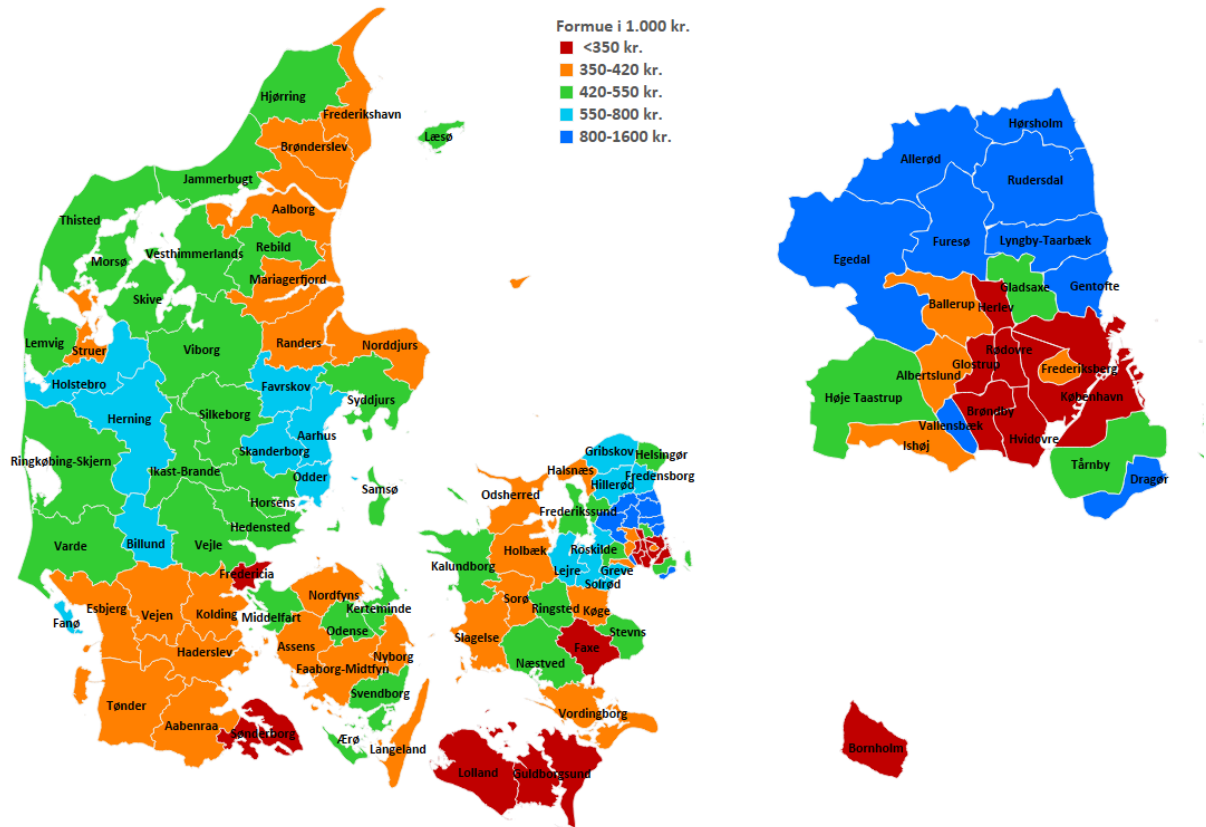
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks indkomstregister og egne beregninger. Opgørelsen omfatter alle folkepensionister, der var fyldt 65 år 1. januar 2015, og som var i live ved udgangen af 2015. Formuen er opgjort som aktiver minus passiver. Formuen for par er opgjort samlet og fordelt med halvdelen til hver.

Tabel 4.b Kommuner opdelt efter størst og mindst medianformue - 2015

Kommuner med størst medianformue	Medianformue i kr.	Kommuner med mindst medianformue	Medianformue i kr.
Alle folkepensionister			
Rudersdal	3.274.947	Lolland	680.997
Gentofte	3.176.702	Brøndby	800.283
Dragør	2.612.809	Langeland	812.485
Allerød	2.395.026	Bornholm	818.746
Furesø	2.372.310	Ærø	868.446
Folkepensionister - Ejer			
Gentofte	5.163.523	Lolland	909.987
Rudersdal	4.432.011	Ærø	997.693
Frederiksberg	4.387.279	Langeland	1.039.916
Lyngby-Taarbæk	4.265.904	Bornholm	1.082.302
København	3.578.879	Assens	1.097.064
Folkepensionister - Lejer			
Frederiksberg	1.369.200	Lolland	204.919
Gentofte	1.259.574	Ærø	221.402
København	844.490	Ishøj	236.395
Hørsholm	747.808	Morsø	256.265
Rudersdal	725.217	Bornholm	261.639

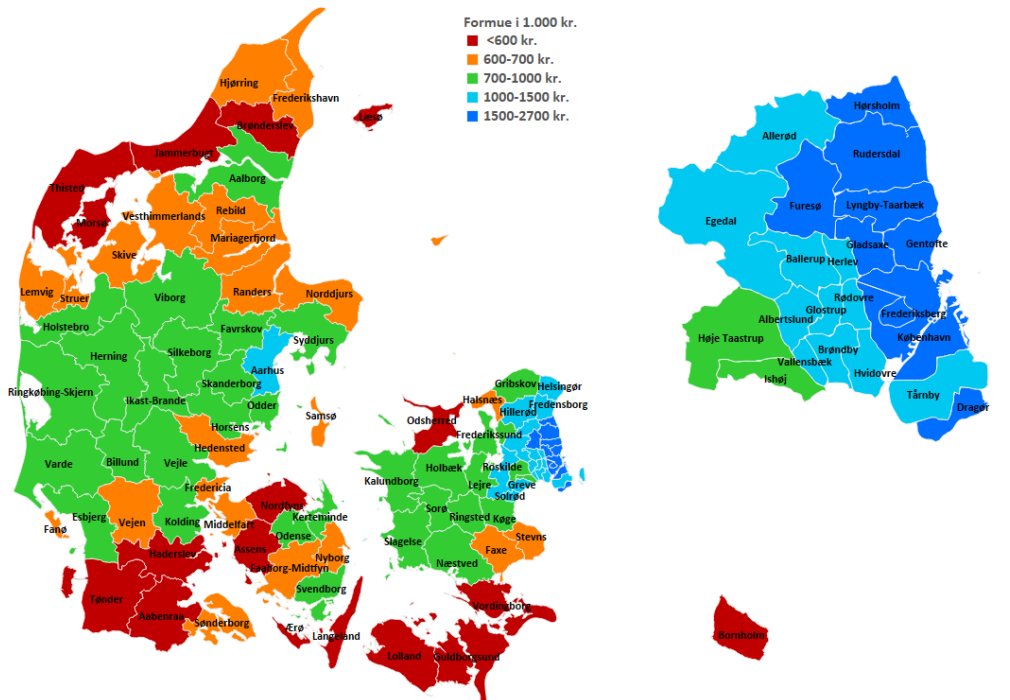
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks Statistiks register for formue og gæld. Opgørelsen omfatter alle folkepensionister, der var fyldt 65 1. januar 2015, og som var i live ved udgangen af 2015. Formuen er opgjort som aktiver minus passiver. Formuen for par er opgjort samlet og fordelt med halvdelen til hver.

Kort 1. Medianformue pr. kommune for pensionister

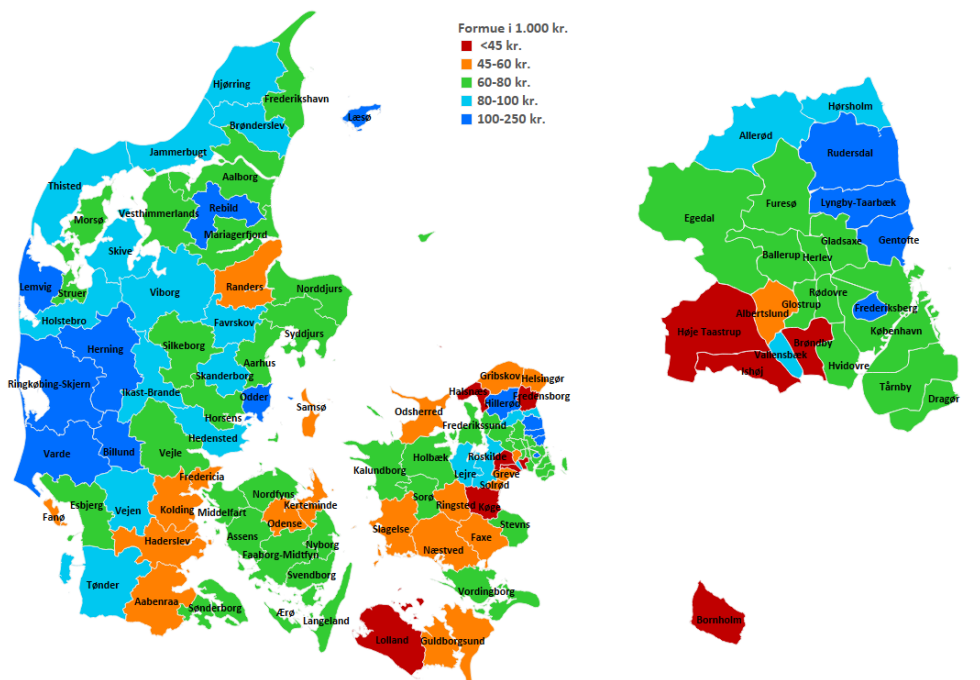
Kilde: Som figur 3. Kommuner markeret med grøn er kommuner, hvor medianformuen ligger omkring medianformuen for hele landet på 451.000 kr.

Kort 2. Medianformue pr. kommune for pensionister – Ejere

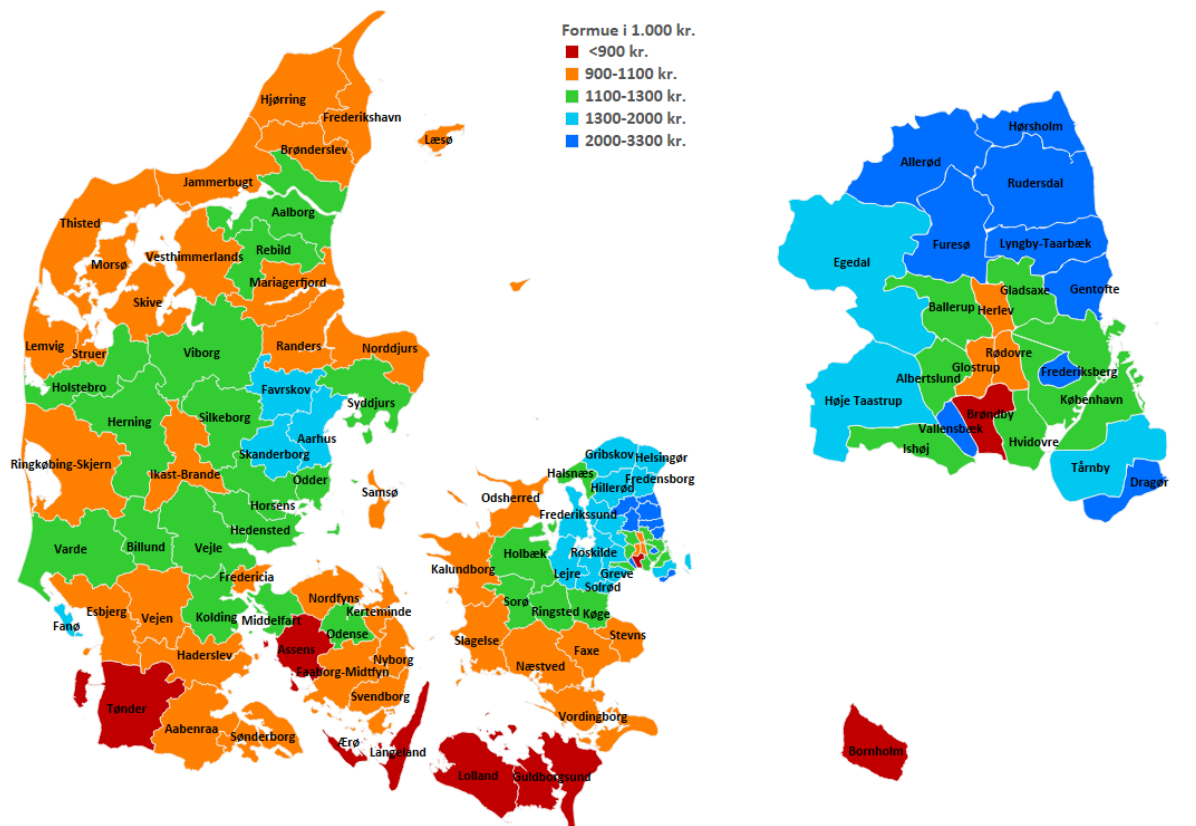
Kilde: Som figur 3. Kommuner markeret med grøn er kommuner, hvor medianformuen for ejere ligger omkring medianformuen for ejere i hele landet på 825.000 kr.

Kort 3. Medianformue pr. kommune for pensionister – Lejere

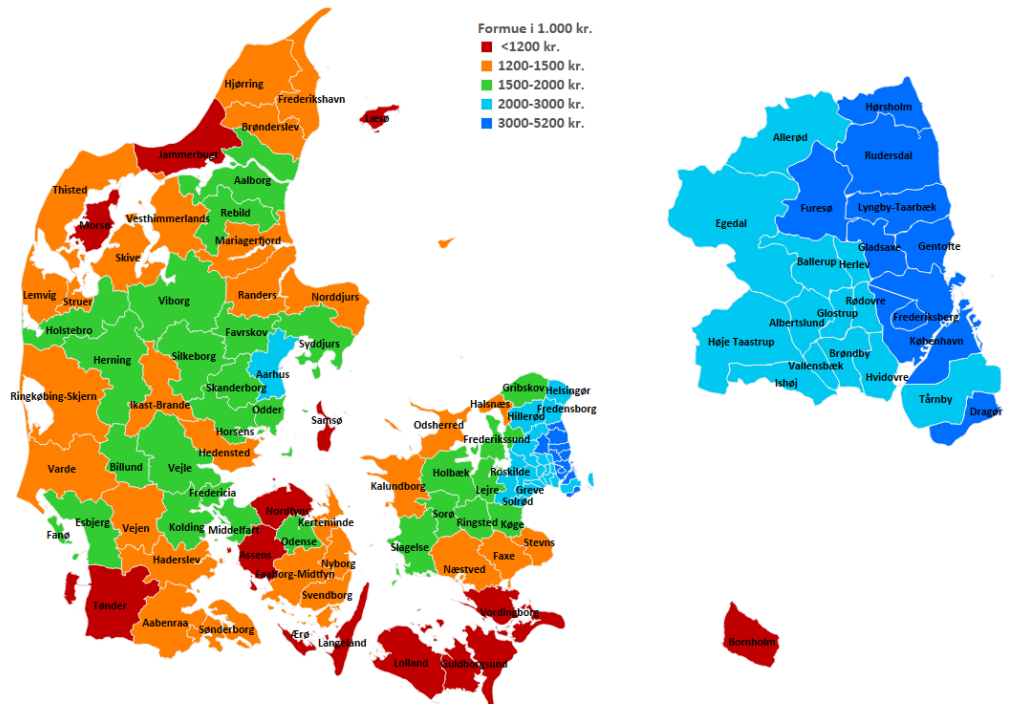
Kilde: Som figur 3. Kommuner markeret med grøn er kommuner, hvor medianformuen for lejere ligger omkring medianformuen for lejere i hele landet på 70.000 kr.

Kort 1.b Median formue pr. kommune for pensionister

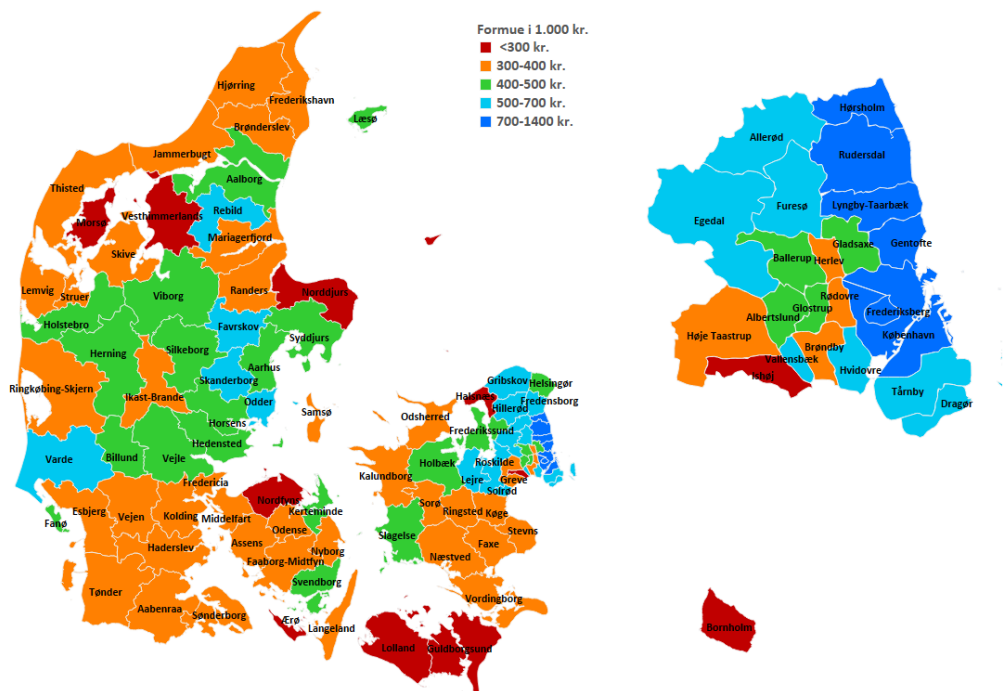
Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks statistiks register for formue og gæld. Kommuner markeret med grøn er kommuner, hvor medianformuen ligger omkring medianformuen for hele landet på 1.192.000 kr.

Kort 2.b Medianformue pr. kommune for pensionister - Ejere

Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks statistiks register for formue og gæld. Kommuner markeret med grøn er kommuner, hvor medianformuen for ejere ligger omkring medianformuen for ejere i hele landet på 1.757.000 kr.

Kort 3.b Median formue pr. kommune for pensionister - Lejere

Kilde: 30 % stikprøve fra Danmarks statistiks register for formue og gæld. Kommuner markeret med grøn er kommuner, hvor medianformuen for lejere ligger omkring medianformuen for lejere i hele landet på 460.000 kr.